

**TAAJUUSOHJATUN KÄYTTÖ- JA HÄIRIÖRESERVIN
TUNTIMARKKINASOPIMUS NRO XX/2012
RESERVINHALTIJA OY
sekä
FINGRID OYJ**

1 SOPIMUKSEN TARKOITUS

XXXXXXXX (Reservinhaltija) ja Fingrid Oyj (Fingrid) ovat tehneet seuraavan sopimuksen (tuntimarkkinasopimus) Reservinhaltijan osallistumisesta Fingridin järjestelmäreservinä tarvittavien taajuusohjattujen reservien tuntimarkkinoille.

Sopimuspuolet noudattavat tämän sopimuksen piiriin kuuluvassa toiminnassaan sopimuksen liitteenä olevaa reservien ylläpidon sovellusohjetta.

2 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Sopimus tulee voimaan, kun se on molemmin puolin allekirjoitettu.

Sopimuksen soveltaminen alkaa 1. tammikuuta 2012.

Sopimus on voimassa 31. joulukuuta 2012 asti.

3 RESERVIKAPASITEETILLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

Taajuusohjatun käyttö- ja häiriöreservin ylläpitoon hyväksyttävän voimalaitoskoneiston tulee täyttää seuraavat vaatimukset, jotka ovat samat sekä vuosi- että tuntimarkkinoilla.

3.1 Taajuusohjattu käyttöreservi

Taajuusohjatun käyttöreservin ylläpidossa käytettävän voimalaitoskoneiston tulee säätää statiikkansa mukaisesti portaattomasti taajuusalueella 49,9 - 50,1 Hz niin, että taajuudensäädön kuollut alue on korkeintaan +/- 0,05 Hz. Säädön tulee aktivoitua 0,1 Hz:n taajuusmuutoksen seurauksena täysimääräisesti kolmessa minuutissa.

3.2 Taajuusohjattu häiriöreservi

Taajuusohjatun häiriöreservin ylläpidossa käytettävän voimalaitoskoneiston tulee säätää lähes lineaarisesti niin, että aktivoituminen alkaa taajuuden laskiessa alle 49,9 Hz ja reservi on kokonaan aktivoitunut taajuudella 49,5 Hz. Taajuusohjattusta häiriöreservistä täytyy aktivoitua puolet 5 sekunnissa ja sen tulee aktivoitua kokonaan 30 sekunnissa -0,5 Hz askelmaisella taajuusmuutoksella.

3.3 Voimalaitoskoneiston säätökyvyn todentaminen

Reservinhaltijan tulee osoittaa sovellusohjeen mukaisesti suoritetuilla säätökokeilla, että reserviksi ilmoitettu voimalaitoskoneisto täyttää vaaditut säätöominaisuudet. Säätökokeiden suorittamisesta sovitaan erikseen Reservinhaltijan ja Fingridin kesken. Reservinhaltija vastaa kokeiden kustannuksista ja Fingrid omista henkilökustannuksistaan.

Reservinhaltijan tulee tarkistaa voimalaitoskoneiston säätökyky aina, kun tehdään muutoksia, jotka vaikuttavat sen säätökykyyn. Tällöin reservinhaltija vastaa tarvittavien kokeiden suorittamisesta sovellusohjeessa esitetyn koestusmäärittelyn mukaisesti.

Säätökokeilla todennetut voimalaitoskoneistojen säätöominaisuudet on esitetty liitteessä 1. Säätökokeet tulee uusida vähintään kymmenen vuoden välein.

4 TUNTIMARKKINOIDEN SÄÄNNÖT

Reservinhaltija voi osallistua Fingridin ylläpitämille tuntimarkkinoille liitteessä 1 luetelluilla voimalaitoskoneistoilla.

Fingrid käyttää tuntimarkkinoita tarvittaessa täydentävään hankintaan kerran vuorokaudessa. Taajuusohjatuille käyttö- ja häiriöreserville on omat tuntimarkkinansa.

Mikäli reservinhaltija on tehnyt vuosisopimuksen reservien toimittamisesta, voi tämä osallistua tuntimarkkinoille vain mikäli vuosisopimuksen määrä on toimitettu täysimääräisenä kyseiselle tunnille.

4.1 Tarjoussäännöt

Yhden tarjouksen enimmäiskapasiteetti taajuusohjatuksi käyttöreserviksi on 5 MW ja taajuusohjatuksi häiriöreserviksi 10 MW.

Yhden tarjouksen vähimmäiskapasiteetti taajuusohjatuksi käyttöreserviksi on 0,1 MW ja taajuusohjatuksi häiriöreserviksi 1 MW.

Reservinhaltija voi jättää useita tarjouksia. Tarjoukset eivät voi olla linkitettyjä toisiinsa ja kukin tarjous käsitellään erillisenä.

Tarjouksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tuote (taajuusohjattu käyttö- tai häiriöreservi)
- kapasiteetti (MW)
- hinta käytettävyydestä (€/MW,h)
- tunti.

Tuntitarjoukset annetaan Fingridille sähköisesti Fingridin antaman ohjeen mukaisesti. Tarjouksia voi jättää seuraavan vuorokauden tunneille klo 20:00 mennessä.

4.2 Tarjousten käsittely

Jokaista käyttötuntia varten Fingrid asettaa tarjoukset hintajärjestykseen periaatteella halvin tarjous ensin. Tarjoukset käytetään tarvittaessa hintajärjestyksessä erikseen käyttö- ja häiriöreservin osalta. Samanhintaiset tarjoukset käytetään tarjousten saapumisjärjestyksessä. Myös osa tarjouksesta voidaan tarvittaessa käyttää. Fingrid vahvistaa seuraavan vuorokauden kaupat klo 22:00 mennessä.

4.3 Kapasiteetin hinnoittelu

Reservinhaltijalle maksettava korvaus määräytyy kullekin tunnille erikseen kalleimman tilatun tarjouksen mukaan siten, että taajuusohjatuille käyttö- ja häiriöreserville muodostuu omat hintansa.

5 RESERVIN YLLÄPIDON RAPORTOINTI JA SEURANTA

Reservinhaltija toimittaa Fingridille reaaliaika-, historia- sekä laskutustiedot sovelusohjeen mukaisesti.

Fingridillä on oikeus tarkistaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvien voimalaitoskoneistojen säätöominaisuudet säätöasetteluiden ja askelvasteiden osalta.

Mikäli Fingridin tekemän seurannan perusteella näyttää siltä ettei Reservinhaltija ole ylläpitänyt liitteen 1 mukaisia säätöominaisuuksia, tulee Reservinhaltijan 30 päivän kuluessa antaa Fingridin pyytämä selvitys reservin ylläpitoa koskevista puutteista.

Jos selvitys edellyttää säätökyvyn tarkistusta Fingridin vaatimuksesta tehtävin mittauksin ja niissä todetaan koneiston täyttävän tämän sopimuksen vaatimukset, vastaa mittausten kustannuksista Fingrid.

6 MAKSUT

Fingrid maksaa Reservinhaltijalle korvausta osallistumisesta taajuusohjatun käyttö- ja häiriöreservin ylläpitoon tuntimarkkinoilla.

6.1 Kapasiteettikorvaus

Kapasiteettikorvaus määräytyy kohdan 4.3 mukaisesti erikseen taajuusohjatulle käyttö- ja häiriöreserville.

6.1.1 Osallistuminen pelkästään tuntimarkkinoille

Fingrid maksaa Reservinhaltijalle korvausta mittauksin todennettujen määrien mukaisesti, kuitenkin korkeintaan tuntimarkkinoilla sovitusta kaupasta.

Mikäli mittauksin todennettu reservikapasiteetti alittaa tuntimarkkinoilla tehdyn kaupan maksaa Fingrid Reservinhaltijalle korvausta mittauksin todennetun kapasiteetin mukaisesti. Toimittamatta jääneestä kapasiteetista Reservinhaltija maksaa Fingridille korvausta 30% kyseisen tunnin hinnasta.

6.1.2 Osallistuminen sekä vuosi- että tuntimarkkinoille

Fingrid maksaa Reservinhaltijalle korvausta mittauksin todennettujen määrien mukaisesti, kuitenkin korkeintaan vuosisopimuksessa ja tuntimarkkinoilla sovitusta yhteenlasketusta määrästä.

Fingrid maksaa korvausta tuntimarkkinoille osallistumisesta vain mikäli vuosisopimuksen määrä on toimitettu täysimääräisenä kyseiselle tunnille.

Mikäli mittauksin todennettu reservikapasiteetti alittaa reservisuunnitelman ja tunti-kaupan yhteenlasketun määrän, maksaa Fingrid Reservinhaltijalle korvausta todennetun kapasiteetin mukaisesti. Toimittamatta jääneestä kapasiteetista Reservinhaltija maksaa Fingridille korvausta 30% kyseisen tunnin hinnasta.

6.2 Energiakorvaus

Fingrid maksaa Reservinhaltijan tasevastaavalle ostamastaan reservisähköstä energiamaksun, joka lasketaan sovellohjeen mukaisesti kertomalla kullakin tunnilla taajuusohjatun käyttöreservin aiheuttama tuotantotaseen laskennallinen energia kunkin tunnin ylössäätöhinnalla.

Fingrid veloittaa Reservinhaltijan tasevastaavalta myymästään reservisähköstä energiamaksun, joka lasketaan sovellohjeen mukaisesti kertomalla kullakin tunnilla taajuusohjatun käyttöreservin aiheuttama tuotantotaseen laskennallinen energia kunkin tunnin alassäätöhinnalla.

7 MAKSUEHDOT

7.1 Kapasiteettikorvaus

Reservinhaltija lähettää Fingridille edellisen kuukauden reservien ylläpitoa koskevan laskun kunkin kuukauden 10. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Laskun eräpäivä on 14 vrk laskun päiväyksestä, joksi merkitään laskun lähettämispäivä.

7.2 Energiakorvaus

Energiakorvaus huomioidaan Reservinhaltijan tasevastaavan taseselvityksessä kuukausittain tasesähkölaskutuksen yhteydessä. Fingrid ilmoittaa energiakorvauksen määrän Reservinhaltijalle.

7.3 Muistutukset

Sopimuspuoli tekee laskua koskevat muistutukset tarvittaessa kirjallisesti. Toinen sopimuspuoli tarkistaa laskun ja lähettää tarvittavan oikaisulaskun viivytyksettä. Muistutus ei vapauta sopimuspuolta maksuvelvollisuudesta eräpäivänä, ellei tapauskohtaisesti toisin sovita.

7.4 Viivästyskorko

Jos sopimuspuolen maksusuoritus viivästyy, sopimuspuoli maksaa laskun eräpäivästä suorituksen saapumispäivään laskussa mainittua vuotuista viivästyskorkoa, joka on kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen.

7.5 Arvonlisävero

Tässä sopimuksessa mainittujen maksujen lisäksi Fingrid maksaa Reservinhaltijalle kulloinkin voimassa olevan arvonlisäveron.

7.6 Reservinhaltijan takaisinmaksuvelvollisuus

Mikäli kohdan 5 mukainen tarkistus, muu tämän sopimuksen mukainen koe tai Fingridin tekemä seuranta osoittaa, että Reservinhaltijan ylläpitämä reservi on ollut sovitua pienempi tai voimalaitoskoneiston säätökyky on tämän sopimuksen ehdoista tai liitteessä 1 ilmoitetuista arvoista poikkeava, Reservinhaltija maksaa Fingridin maksamat korvaukset takaisin niiltä osin, kuin ne ovat perustuneet todellista suurempaan reservimäärään.

Mikäli Reservinhaltija jättää määräaikaan mennessä tekemättä kohdan 5 mukaisen Fingridin pyytämän selvityksen, Reservinhaltija maksaa takaisin tämän sopimuksen mukaiset korvaukset selvityksen tarkasteluajalta sekä taajuusohjatun käyttö- että häiriöreservin osalta.

8 YLIVOIMAINEN ESTE

Sopimuspuolilla on oikeus ylivoimaisen esteen (force majeure) sattuessa rajoittaa reservien ylläpitoa tai keskeyttää se kokonaan.

Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan sellainen tapahtuma, jota Reservinhaltija ei ole voinut estää kohtuullista huolellisuutta noudattaen ja joka tekee sopimuksen mukaisen

reservien ylläpidon mahdolliseksi tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai tekee sen muuten kohtuuttomaksi.

Ylivoimaisia esteitä ovat sota, sisäiset levottomuudet, ilkeävalta, sabotaasi, räjähdys, tulipalo, pitkäaikainen voimalaitosvika, rajumyrsky tai muu poikkeuksellinen sääolosuhde, yleinen liikenteen keskeytyminen, lakko tai avainryhmän työnseisaus, työnantajajärjestön määräämä työsulku, viranomaisten toimenpide tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen syy.

Ylivoimaisen esteen ilmaantumisesta samoin kuin sen poistumisesta Reservinhaltija ilmoittaa Fingridille viivytyksettä. Tältä ajalta Fingrid ei maksa tämän sopimuksen mukaisia korvauksia Reservinhaltijalle.

9 VAHINGONKORVAUS

Sopimuspuolet eivät ole vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut tämän sopimuksen piiriin kuuluvasta suorituksesta, ellei vahingon osoiteta aiheutuneen sopijapuolen tai hänen palveluksessaan olevan tuottamuksesta, jota ei voida pitää vähäisenä. Sopimuspuolet eivät ole vastuussa toisilleen epäsuorista tai välillisistä vahingoista kuten esimerkiksi saamatta jääneestä voitosta, tuotannon menetyksestä, vahingoittuneesta raaka-aineesta, tuotannon uudelleen käynnistämisestä tai sopimuspuolen kolmannelle osapuolelle aiheutuneista vahingoista.

10 EPÄSUHTEEN POISTAMINEN

Mikäli sopimuspuolista riippumattomat syyt johtavat sopimuksen suoritusvelvollisuuksien ilmeiseen epäsuhteeseen, sopimuspuolet neuvottelevat maksujen tai muiden sopimusehtojen tarkistamisesta ja sopivat ratkaisun epäsuhteen poistamiseksi. Tällaisia syitä ovat taloudellisten tai kaupallisten olosuhteiden muutokset, lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, viranomaisten toimenpiteet tai muut syyt, joita ei ole voitu ottaa kohtuudella huomioon sopimusta tehtäessä.

11 SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN, MUUTTAMINEN JA PURKU

11.1 Sopimuksen siirtäminen

Sopimuspuoli saa siirtää sopimuksen kolmannelle osapuolelle toisen sopimuspuolen kirjallisella suostumuksella.

11.2 Sopimuksen muuttaminen

Sopimuspuolet sopivat mahdollisuuksien mukaan etukäteen voimalaituskoneiston ominaisuuksien merkittävien muutosten vaikutuksista ylläpidettävään reservimäärään. Kaikki muutokset on tehtävä kirjallisesti, kaksin alkuperäiskappalein asianmukaisin allekirjoituksin.

Mikäli sopimuksen piirissä olevan voimalaituskoneiston käyttö loppuu tai muuttuu oleellisesti kyseisessä voimalaitoksessa tapahtuvien muutosten seurauksena, se poistetaan reserviylläpidosta. Reservinhaltija sopii voimalaituskoneiston poistamisesta sopimuksesta Fingridin kanssa hyvissä ajoin etukäteen.

Tätä sopimusta voidaan myös täydentää Reservinhaltijan ja Fingridin välisellä lisäsopimuksella, jos tämän sopimuksen mukaisen palvelun laajuus tai ehdot eivät täytä viranomaisten määräyksistä, pohjoismaisen sähköjärjestelmän reservien ylläpitoa kos-

kevien säännösten muuttumisesta tai muusta vastaavasta syystä aiheutuneita muutoksia reservien ylläpitoon. Siinä tapauksessa, että uusien määräysten tai sääntöjen mukaista sopimusta ei aikaansaada osapuolten välisissä neuvotteluissa, Fingridillä on oikeus irtisanoa tämä sopimus kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

11.3 Sopimuksen purkaminen

Sopimuspuolella on oikeus purkaa sopimus, jos toinen sopimuspuoli on oleellisesti rikkonut sopimusta. Oleelliseksi rikkomukseksi katsotaan mm. reservien ylläpidon laiminlyönti, säätöasetusten tietoinen muuttaminen siten, että säätöominaisuudet merkittävästi muuttuvat sekä kohdan 5 mukaisen selvityksen tekemättä jättäminen.

12 ERIMIELISYYDET

Sopimuksesta mahdollisesti aiheutuneet erimielisyydet, joita ei voida ratkaista keskinäisin neuvotteluin, ratkaisee ensimmäisenä oikeusasteena Helsingin käräjäoikeus, mikäli sopimuspuolet eivät sovi kirjallisesti muunlaisesta menettelystä.

13 LUOTTAMUKSELLISUUS

Sopimuspuoli saa luovuttaa sopimukseen liittyviä luottamuksellisia tietoja kolmannelle osapuolelle vain toisen sopimuspuolen kirjallisella suostumuksella. Mikäli sopimuspuoli on velvollinen luovuttamaan viranomaiselle tietoja, luovutuksesta on informoitava toista osapuolta.

14 MUUT SOPIMUSEHDOT

Sopimuspuolet edesauttavat kumpikin osaltaan sopimuksen toteutumista. Sopimuspuolet antavat viivytyksettä toisilleen tämän sopimuksen soveltamisessa tarpeelliset tiedot pyrkien mahdollisimman automaattiseen tiedonsiirtoon.

Reservinhaltija ilmoittaa tasevastaavalleen sopimuksen olemassaolosta.

Tämä sopimus on tehty ja allekirjoitettu kahtena yhtäpitävänä kappaleena, yksi kummallekin sopimuspuolelle.

Xxxxxxxxxxx

. päivänä

kuuta 2011

RESERVINHALTIJA

Helsingissä

. päivänä

kuuta 2011

FINGRID OYJ

Liitteet: 1. Voimalaitoskoneistot ja niiden säätöominaisuudet
 2. Taajuusohjattujen voimalaitosreservien ylläpidon sovellusohje